

Περιβαλλοντικά προβλήματα του Ηρακλείου

Εργασία Οικιακής Οικονομίας Γ' Τριμήνου

Γιάννης Γιαλεσάκης

B3
11/5/2014

Περιβαλλοντικά προβλήματα

Η καθαριότητα και η λειτουργικότητα του αστικού περιβάλλοντος αποτελούν δύο από τις σημαντικότερες συνιστώσες της ποιότητας ζωής των δημοτών και καθιστά μια πόλη ελκυστική στους επισκέπτες της. Μια καθαρή πόλη αποτελεί ένδειξη πολιτισμού των δημοτών της, ενώ η λειτουργικότητα γνώρισμα σεβασμού της Δημοτικής αρχής προς τον πολίτη. Η καθαριότητα και η εικόνα που παρουσιάζει η πόλη μας αφορά όλους και είναι ευθύνη όλων μας, της δημοτικής αρχής και των δημοτών. Η δημοτική αρχή οφείλει να υλοποιεί συγκεκριμένες δράσεις, αλλά και οι δημότες πρέπει να είναι αρωγοί στις προσπάθειες του Δήμου, να βλέπουν την πόλη προέκταση του σπιτιού τους. Η επιτυχία των δράσεων του Δήμου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη συμμετοχή και την υποστήριξη των δημοτών. Η συμμετοχή τους αποτελεί την κινητήρια δύναμη για περαιτέρω δράσεις.

Κυκλοφοριακό πρόβλημα και ποιότητα ζωής

Το μεγαλύτερο πρόβλημα στο Ηράκλειο είναι το κυκλοφοριακό για το οποίο το 64% των κατοίκων εκφράζεται αρνητικά. Ακολουθούν με χαμηλότερα ποσοστά, το οδικό δίκτυο, τα τροχαία ατυχήματα, το θέμα της καθαριότητας, το κόστος και η έλλειψη των χώρων στάθμευσης. Στη λίστα των προβλημάτων ακολουθούν με αξιόλογο ποσοστό, η ύδρευση, τα τοπικά έργα, η πολεοδομία,

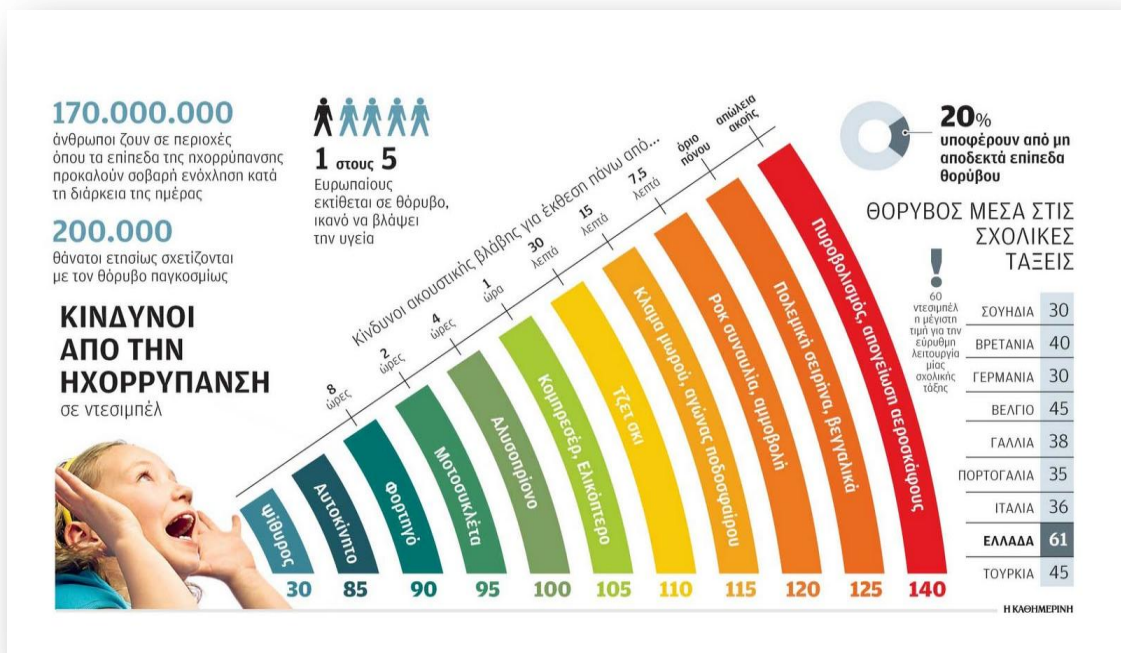

έλλειψη ελεύθερων χώρων. Σχετικά με την ποιότητα ζωής, η συντριπτική πλειοψηφία των κατοίκων της πόλης του Ηρακλείου (87%) κρίνει τη ζωή της κρητικής πρωτεύουσας ακριβή, ενώ το(81%) πιστεύει ότι δεν

υπάρχουν αρκετά πάρκα, πλατείες και ελεύθεροι χώροι γενικότερα. Το 94% βρίσκει δύσκολα να παρκάρει, ενώ η ηχορύπανση και η άναρχη δόμηση αποτελούν πρόβλημα για επτά στους δέκα κατοίκους. Λίγοι πιστεύουν ότι μπορεί κανείς να βρει εύκολα δουλειά (37%) και πολύ λιγότεροι (16%) θεωρούν ότι είναι εύκολο να αγοράσει κανείς σπίτι σε λογική τιμή. Αυτό που φαίνεται ότι δεν λείπει καθόλου από το Ηράκλειο είναι οι δυνατότητες για ψυχαγωγία και διασκέδαση. Όσον αφορά τις μετακινήσεις, οι πολίτες του Ηρακλείου χρησιμοποιούν κατά κύριο λόγο αυτοκίνητο (43%), ενώ το (18%) προτιμά μοτοσικλέτα. Ελάχιστοι επιλέγουν το ταξί (μόλις 3%) και αρκετοί το λεωφορείο. Με τα πόδια μετακινείται το 20%.

Ηχορύπανση

Μεγάλο περιβαλλοντικό πρόβλημα στην πόλη μας. Ο χωροταξικός σχεδιασμός των ακίνητων και κινητών πηγών εκπομπής θορύβου στη πόλη μας επηρεάζει όλο τον πληθυσμό, τόσο στο κέντρο, όσο και στην

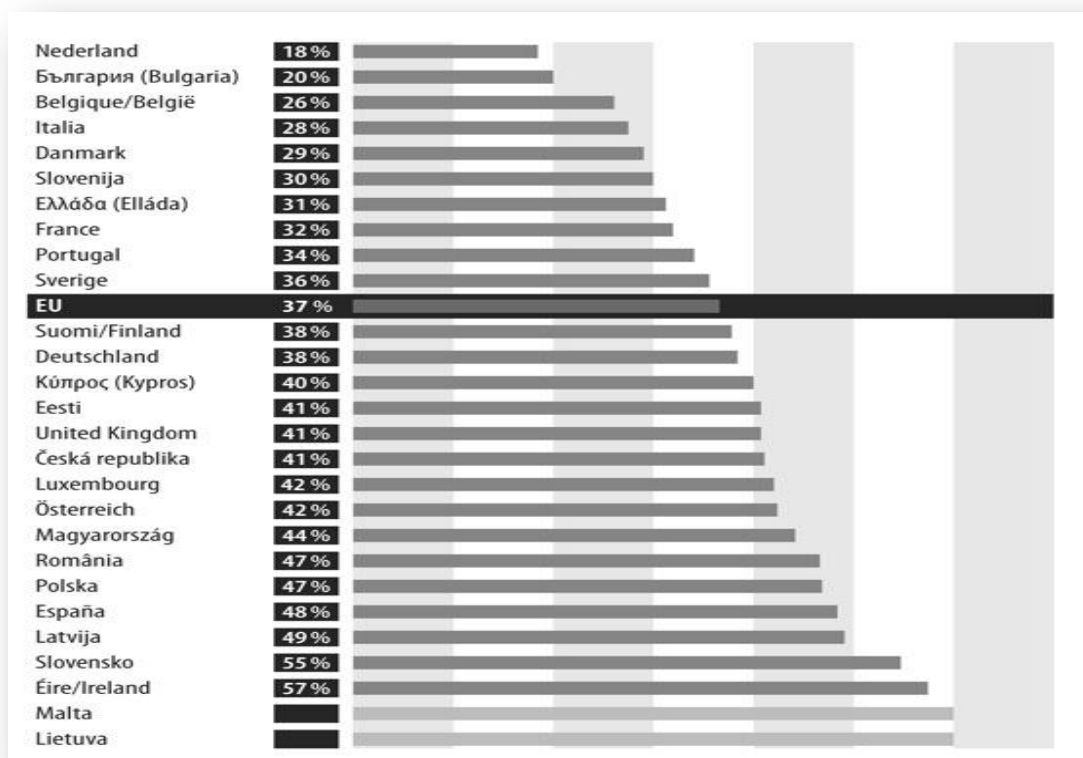
Κάποια στατιστικά για την ηχορύπανση

περιαστική ζώνη. Ο θόρυβος από το υφιστάμενο πολιτικό, αλλά και στρατιωτικό αεροδρόμιο, ο κυκλοφοριακός θόρυβος κάθε κατηγορίας οχημάτων, ο βιομηχανικός θόρυβος από εγκαταστάσεις διάσπαρτων βιοτεχνιών, κλιματιστικών κα υδραυλικών εγκαταστάσεων, ο εργοταξιακός

θόρυβος από κατασκευές έργων κλπ., έχει αναγάγει τον αστικό θόρυβο σε μείζων περιβαλλοντικό πρόβλημα. Οι χώροι ψυχαγωγίας και ειδικότερα τα κέντρα διασκέδασης στ Ηράκλειο, όπως και στις περισσότερες μεσογειακές πόλεις, λόγω κλιματολογικών συνθηκών, είναι υπαίθριοι και συνεπώς συνιστούν πηγή ηχορύπανσης. Αλλά και τα κλειστά κέντρα διασκέδασης βρίσκονται συνήθως σε χώρους κατοικημένους, ακόμα σε ισόγεια ή υπόγεια κατοικιών, με συνεπεία να είναι αναγκαία η καλή ηχομόνωση. Τα κέντρα διασκέδασης είναι αιτία όχλησης, όχι μόνο λόγω, του θορύβου που προκαλείται σε αυτά, αλλά και λόγω του δευτερογενούς θορύβου της κίνησης γύρω από αυτά κατά τις ώρες λειτουργίας τους.

Καταπατούνται τα δικαιώματα των πεζών:

Η κατάσταση στο Ηράκλειο και σε άλλες ελληνικές πόλεις γίνεται μέρα με τη μέρα όλο και πιο αφόρητη, μια και για πάντα έχουν κατακλυσθεί από αυτοκίνητα και μηχανάκια, ενώ η ατμόσφαιρα επιβαρύνεται με νέους και παλιούς ρύπους .Δεν υπάρχει χώρος πια για τους ανθρώπους. Μέσα στα

Ποσοστό θανατηφόρων ατυχημάτων με θύματα πεζούς σε διάφορες χώρες
επόμενα 15 χρόνια προβλέπεται ότι τα αυτοκίνητα θα έχουν διπλασιασθεί.

Κι όμως, οι πόλεις έχουν φτιαχτεί για τους ανθρώπους και όχι τις μηχανές. Και οι άνθρωποι έχουν φτιαχτεί για να περπατούν. Είναι επίσης υποχρεωμένοι να περπατούν. Οι μόνιμοι χρήστες των Ι.Χ και των δικύκλων δεν είναι η πλειονότητα. Την πλειονότητα αποτελούν οι πεζοί, μόνιμοι ή περιστασιακοί και τα λεγόμενα "εμποδιζόμενα άτομα" (άτομα με κινητικά προβλήματα, γυναίκες με παιδιά, με ψώνια, ηλικιωμένοι, παιδιά, προσωρινά τραυματίες κ.α). Τα δικαιώματά τους καταπατούνται

βάνουσα, θωρούνται πολίτες β' κατηγορίας. Δεν βρίσκουν χώρο να βαδίσουν, τα πεζοδρόμια, πεζοδρόμοι, πλατείες είναι συνήθως κατειλημμένα από εμπορεύματα. Οι παράνομες καταλήψεις των χώρων των πεζών έχουν λάβει τέτοιες διαστάσεις, ώστε ακόμα και το βάδισμα στην πόλη να έχει καταντήσει μια δύσκολη υπόθεση, και να είναι σχεδόν αδύνατη, όταν συνδυάζεται με δυσμενείς καιρικές συνθήκες ή προβλήματα κινητικότητας. Έτσι αυτές οι απαράδεκτες μετακινήσεις πεζών,

δημιουργούν ουσιαστικά ένα είδος κοινωνικού αποκλεισμού, όχι μόνο των ατόμων με αναπηρίες, αλλά και πολλών άλλων εμποδιζόμενων ατόμων. Επί πλέον αυτός ο διωγμός των πεζών ενισχύει τη μεγαλύτερη στρέβλωση του κυκλοφοριακού προς όφελος ενός αντιπαραγωγικού και ακατάλληλου για τις

πόλεις τρόπου μετακίνησης που στηρίζεται κυρίως στα ΙΧ αυτοκίνητα και στις μοτοσυκλέτες, και έμμεσα τη ρύπανση, το θόρυβο και τα ατυχήματα που αυτός προκαλεί. Πάνω απ' όλα όμως αυτή, βαρβαρότητα έρχεται σε αντίθεση με την αίσθηση του δικαίου και αποτελεί προσβολή προς τις πολιτιστικές και ανθρωπιστικές παραδόσεις του ελληνικού λαού.

Καθαριότητα

Η επίτευξη ενός υψηλού επιπέδου καθαριότητας σε μια πόλη σαν το Ηράκλειο δεν είναι εύκολη υπόθεση, αφού είναι μια πόλη με έναν πολύ πυκνό αστικό ιστό. Ο στόχος πρέπει να παραμένει οι κοινόχρηστοι χώροι να είναι καθαροί και διαθέσιμοι στους πολίτες, να είναι τοποθετημένος ο απαραίτητος αριθμός κάδων, οι κάδοι να είναι σε καλή κατάσταση πλυμένοι και καθαροί, και η αποκομιδή των απορριμμάτων να γίνεται σε καθημερινή βάση και μόνο βραδινές ώρες. Για την επιτυχή και αδιάλειπτη αποκομιδή

των απορριμμάτων, απαραίτητος είναι ο αξιόπιστος μηχανολογικός εξοπλισμός, αλλά και η σωστή διαχείριση του στόλου των κάδων.

Λαμβάνοντας υπόψη την παλαιότητα αλλά και την διαρκή λειτουργία του μηχανολογικού εξοπλισμού κάτω από δυσμενείς συνθήκες,

ιδιαίτερη πρόνοια πρέπει να δίνεται στην άμεση επισκευή των βλαβών που προκύπτουν. Συγχρόνως πρέπει να καταβάλλονται διαρκείς προσπάθειες για την ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό του μηχανολογικού εξοπλισμού.

Ανύπαρκτο πράσινο

Σήμερα η κατάσταση που επικρατεί στο Ηράκλειο είναι απογοητευτική, αφού το πράσινο στην πόλη δεν εκτείνεται παρά σε μερικές δεκάδες στρέμματα. Η άναρχη δόμηση την τελευταία εικοσαετία εκτιμάται πως έχουν χτιστεί 20.000 αυθαίρετα και πολυώροφα κτίρια η έλλειψη νερού, κυρίως στην αρχή δεκαετίας του 90, αλλά και χαμηλή ιεράρχηση της αξίας πρασίνου, μετέτρεψαν το Ηράκλειο σε μια από τις ελληνικές τσιμεντούπολεις, σε σημείο να διεκδικεί μάλιστα μια από τις πρώτες θέσεις ανάμεσά τους. Στην πραγματικότητα το

Ηράκλειο διαθέτει σήμερα μόλις δύο πάρκα του Θεοτοκόπουλου και του Γεωργιάδη και τα δύο όμως μαζί δεν ξεπερνούν σε έκταση τα 15 στρέμματα. Χαρακτηριστικό της κατάστασης πώς ακόμη και εκεί που γίνεται επέκταση του σχεδίου πόλης καθυστερημένα και ενώ ήδη έχουν χτιστεί αυθαίρετα οι μικρές νησίδες δεν δένδροφυτεύονται, αφού προτεραιότητα έχουν η αποχέτευση και η **ασφαλτόστρωση**. Ακόμα και η κοπή των ελάχιστων δένδρων, γίνεται με συνοπτικές διαδικασίες και πολλές φορές χωρίς λόγο. Αλλά και στην περίπτωση χτισίματος νέας οικοδομής, μπορεί να μεταφυτευθεί σε άλλο σημείο ή να επαναφυτευθεί στο ίδιο σημείο.

Περιβαλλοντική Ευαισθητοποίηση των παιδιών

Τα τελευταία χρόνια οι νέοι άνθρωποι δείχνουν όλο και μεγαλύτερο ενδιαφέρον για την προστασία του περιβάλλοντος. Πάρα πολλοί εκπαιδευτικοί, αλλά και γονείς, κατευθύνουν πλέον τη νέα γενιά προς την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση.

Ως **Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Π.Ε)** σύμφωνα με τη διατύπωση των Hungerford, Peyton και Wilke, είναι η διαδικασία η οποία θα βοηθήσει τους πολίτες να αποκτήσουν γνώση του περιβάλλοντος και, πάνω από όλα, να γίνουν ικανοί και αποφασισμένοι, να έχουν διάθεση να εργαστούν, ατομικά και συλλογικά, για την επίτευξη και τη διατήρηση μιας δυναμικής ισορροπίας μεταξύ της ποιότητας ζωής και της ποιότητας του περιβάλλοντος. Περιβάλλον βέβαια για την Π.Ε δεν είναι μόνο το φυσικό (χλωρίδα, πανίδα, βιότοποι, οικοσυστήματα κ.λπ.). Είναι το **δομημένο περιβάλλον** (αρχιτεκτονική χώρων, οικισμοί, τεχνικά έργα κ.λπ.), το **πολιτιστικό περιβάλλον** (μνημεία, τέχνες, τα έθιμα και οι λαϊκές παραδόσεις κ.λπ.) και το **κοινωνικό περιβάλλον** (χωροταξική οργάνωση, οικονομία κ.λπ.)

Συγκεκριμένα, οι στόχοι της Π.Ε. είναι:

- **Ενημέρωση:** τα άτομα και οι κοινωνικές ομάδες να ενημερωθούν για το περιβάλλον και τα προβλήματά του και να ευαισθητοποιηθούν.
- **Γνώση:** να κατανοήσουν μέσα από εμπειρίες τα προβλήματα του περιβάλλοντος και την αλληλεπίδραση ανθρώπου - περιβάλλοντος.
- **Ευαισθητοποίηση:** να διαμορφώσουν αξίες και να αναπτύξουν το ενδιαφέρον για το περιβάλλον και διάθεση για ενεργό συμμετοχή στη βελτίωση και προστασία του.
- **Δεξιότητες:** να αποκτήσουν τις απαραίτητες ικανότητες για τον προσδιορισμό και την επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων.
- **Συμμετοχή:** να δώσει ευκαιρίες για δράση και ενεργό συμμετοχή για την επίλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Μερικές ιδέες προς τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές

Μερικές ιδέες που θα βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς και τα παιδιά προς την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση.

- **Υιοθετήστε ως τάξη ή ως σχολείο περιοχές καμένων δασών.**
Μαζέψτε υπομονετικά ιστορικά στοιχεία και φωτογραφίες. Μελετήστε την παλιότερη, αλλά και τη σύγχρονη ιστορία τους.
- Σε συνεργασία με τις τοπικές Αρχές και τους αρμόδιους φορείς, όπου αυτό είναι δυνατό, επισκεφτείτε και φωτογραφίστε τα σημεία αυτά.
- Ζητήστε από τους αρμόδιους ενημέρωση για το τι πρόκειται να συμβεί άμεσα, αλλά και στο μέλλον, για την αποκατάσταση των περιοχών αυτών.
- Πιέστε να γίνουν με σωστό και επιστημονικό τρόπο οι αναδασώσεις και η μελλοντική προστασία των δασών.
- Προγραμματίστε ενημερωτικές εκδηλώσεις από τους αρμοδίους στο σχολείο. Αν αυτό δεν είναι δυνατό, ζητήστε να οργανωθούν δικές σας επισκέψεις σε δημαρχεία, νομαρχίες και υπουργεία για να σας ενημερώσουν.
- Στο αμέσως επόμενο διάστημα ξαναζητήστε να ενημερωθείτε για το τι πραγματοποιήθηκε από όλα αυτά που είχαν πει. Αν υπάρχει αδράνεια, καθυστέρηση ή αδιαφορία από τις Αρχές, ζητήστε πειστικά να μάθετε τους λόγους.
- Στείλτε γράμματα με ερωτήσεις και τις γνώμες των μαθητών σε όλους τους αρμοδίους και στον Πρωθυπουργό.
- Όποτε ζητηθεί από τους υπεύθυνους επιστήμονες ή τις Αρχές η βοήθειά σας στην αναδάσωση, να είστε εκεί.
- Μην ξεχάσετε, αν βρεθείτε για έναν τέτοιο ιερό σκοπό στο καμένο δάσος, να αφήσετε φεύγοντας και λίγη τροφή για τα ταλαιπωρημένα ζώα που παλεύουν όπως και οι άνθρωποι να επιζήσουν.

Μερικές ιδέες για τα παιδιά

- **Φτιάξε το περιβάλλον στο σπίτι σας**
- Φυτέψτε λουλούδια στο μπαλκόνι σας. Βάλτε στο πρόγραμμά σας τη φροντίδα τους.
- Φυτέψτε και περιποιηθείτε τα λουλούδια στον κήπο του σπιτιού σας ή στον ακάλυπτο χώρο της πολυκατοικίας σας, μαζί με άλλα παιδιά.
- Απαιτήστε οι ελάχιστοι ελεύθεροι χώροι να μη χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το παρκάρισμα των αυτοκινήτων. Ζητήστε χώρο για τα λουλούδια.
- **Φτιάξε το περιβάλλον στη γειτονιά σας**
- Αλλάξτε συνήθειες. Μην κάνετε αυτό που βλέπετε να κάνουν οι μεγάλοι. Μην πετάτε όπου να' ναι τα σκουπίδια. Μη ρυπαίνετε το περιβάλλον. Δεν είναι απλό να αλλάξει κανείς συνήθειες. Χρειάζεται αγώνα. Μπορείτε όμως να τα καταφέρετε.
- Όταν βλέπετε κάποιον μεγάλο στη γειτονιά σας να πετάει σκουπίδια και να αδιαφορεί για τους άλλους, ρωτήστε τον για ποιο λόγο το κάνει αυτό.

- Απαιτήστε από τον Δήμαρχο να τοποθετήσει μαζί με τον κάδο των σκουπιδιών και κάδο ανακύκλωσης για τα ανακυκλούμενα υλικά.
- Διεκδικήστε να υπάρχει στη γειτονιά ασφαλής χώρος για να παίζετε με τους φίλους σας.
- Απαιτήστε τα δικαιώματά σας για μια πόλη ανθρώπινη, όπως εσείς την φαντάζεστε.
- Προτείνετε στα παιδιά της τάξης σας, στο δάσκαλό σας, στο σχολείο και τη δημοτική Αρχή **να υιοθετήσετε μια πλατεία**, την οποία θα επισκέπτεστε συχνά και θα λαμβάνετε ενεργό μέρος στη συντήρηση και τη διαμόρφωσή της. Αφήστε το ευεργετικό σας αποτύπωμα εκεί που θα μπορούν ευχάριστα να το διαβάσουν όλοι όσοι προσπαθούν να αναπνεύσουν στο χώρο αυτό.
- Απαιτήστε από τις αρμόδιες αρχές να εξασφαλίσουν στο οδικό δίκτυο της πόλης χώρο για ασφαλή περιήγησή με το **ποδήλατο**.